

Årsrapport för avgiftsåret 2023

Lag om flygplatsavgifter

© Transportstyrelsen

Sjö och luftfart
Enheten för hållbar utveckling

Rapporten finns tillgänglig på Transportstyrelsens webbplats www.transportstyrelsen.se

Dnr/Beteckning	TSL 2022-1224
ISBN	[Klicka och skriv]
Författare	Sektionen för marknadstillsyn
Månad År	September, 2023

Eftertryck tillåts med angivande av källa.

Innehåll

INNEHÅLL	3
1 INLEDNING	5
1.1 Bakgrund.....	5
1.2 Syfte och frågeställningar	5
2 TRANSPORTSTYRELSENS UPPGIFTER	6
2.1 Offentliggörande av flygplatser	6
2.2 Konsultation avseende 2023 års avgifter	7
2.3 Beslut avseende 2023 års avgift.....	7
2.4 Överklagan av avgiftsbeslutet för år 2022	8
2.5 Stockholm forum 2022	9

1 Inledning

Den här rapporten summerar Transportstyrelsens arbete inom ansvarsområdet flygplatsavgifter avseende avgiftsåret 2023.

1.1 Bakgrund

I augusti 2011 trädde lagen (2011:866) och den kompletterande förordningen (2011:867) om flygplatsavgifter i kraft. Den svenska lagstiftningen genomför Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/12/EG av den 12 mars 2009 om flygplatsavgifter i svensk rätt. Centralt i den svenska lagstiftningen är möjligheten för flygplatsanvändare och flygplatshavare att hänskjuta beslut om förändringar i flygplatsavgifter till Transportstyrelsen. I det fall flygplatshavare och flygplatsanvändare inte kan komma överens om förändringar i systemet för, eller nivån på flygplatsavgifter, kan luftrumets brukare hänskjuta beslut om detta till Transportstyrelsen. Transportstyrelsen har sedan att avgöra och fatta beslut. Transportstyrelsens beslut kan överklagas till förvaltningsdomstol. Efter synpunkter från EU-kommissionen fattade riksdagen beslut om att ändra lagen om flygplatsavgifter, förändringarna trädde i kraft den 1 december 2015. Ändringen ger Transportstyrelsen ett bredare ansvar och ett utökat mandat. Enligt den nya lagen ska Transportstyrelsen bedriva en kontinuerlig tillsyn över flygplatsavgifterna och inte enbart hantera de ärenden där beslut hänskjuts till myndigheten. Vidare ger lagen Transportstyrelsen möjlighet att utdöma vite i de fall myndigheten anser att flygplatshavaren inte följt de krav som anges i lagen. Transportstyrelsen ska även årligen offentliggöra en rapport om den verksamhet som bedrivits med stöd av lag om flygplatsavgifter. Denna rapport beskriver arbetet under avgiftsåret 2023.

1.2 Syfte och frågeställningar

Enligt 2 § förordningen om flygplatsavgifter ska Transportstyrelsen årligen offentliggöra en rapport om den verksamhet som bedrivits med stöd av lagen om flygplatsavgifter. Syftet med denna rapport är fullgöra den uppgiften.

2 Transportstyrelsens uppgifter

Enligt lagstiftningen om flygplatsavgifter har Transportstyrelsen fyra uppgifter:

1. Transportstyrelsen ska pröva ansökningar om att utse en sammanslutning av flygplatser till ett flygplatsnät (3 § i förordningen).
2. Transportstyrelsen ska offentliggöra vilka flygplatser som lagen omfattar (3 § i lagen).
3. Transportstyrelsen ska hantera och besluta i hänskjutna beslut om förändringar i systemet för eller nivån på flygplatsavgifter vid flygplatser som omfattas av lagen (18 § i lagen).
4. Transportstyrelsen ska utöva tillsyn över att bestämmelserna i denna lag och i föreskrifter som meddelats med stöd av lagen följs (22 a §).

Därutöver ger förordningen Transportstyrelsen rätt att utfärda föreskrifter för verkställighet av lagen (4 § i förordningen).

Under avgiftsåret 2023 har Transportstyrelsen bedrivit verksamhet som faller under punkterna 2, 3 och 4.

Lagen om flygplatsavgifter omfattar de flygplatser som har minst fem miljoner passagerarrörelser årligen. Transportstyrelsen bedömer att en flygplats ska omfattas av lagen om flygplatsavgifter först året efter att en flygplats under ett avslutat kalenderår har passerat gränsen om fem miljoner passagerare. Skälet till denna tolkning är att Transportstyrelsen grundar bedömningen på faktiskt trafikutfall och inte på prognostiserade trafikvolymmer. Tillgänglig statistik visar att det fortfarande bara är Stockholm Arlanda som passerar fem miljoner passagerarrörelser under år 2022.

2.1 Offentliggörande av flygplatser

Transportstyrelsen ska enligt 3 § lagen om flygplatsavgifter offentliggöra vilka flygplatser som omfattas av lagen baserat på data från Eurostat¹. Genom den kraftiga trafikminskningen under Covid-pandemin är det fortfarande bara Stockholm Arlanda som omfattas under avgiftsåret 2023.

---

¹ När denna rapport sammanställs finns statistik från Eurostat publicerad för år 2022 från januari – september.

Detta finns beskrivet på Transportstyrelsens webbplats Tillsyn av flygplatsavgifter - Transportstyrelsen²

2.2 Konsultation avseende 2023 års avgifter

I juni 2022 inledde Swedavia AB sin samrådsprocess för avgifter avseende år 2023. Under samrådsprocessen deltog Transportstyrelsen vid samrådsmötena som observatör.

Swedavia höll samrådsmöten under perioden juni – december. Vid mötena informerades det om Swedavia AB:s avgiftsmodell, avgiftsstruktur, incitamentsprogram och investeringsplaner. Mötena som behandlade investeringar organiserades enligt Swedavias nya struktur med uppdelning på regionala och internationella flygplatser. Efter respektive möte skickades minnesanteckningar ut till mötesdeltagarna. Eventuella kommentarer och frågor togs upp i samband med efterföljande möten.

2.3 Beslut avseende 2023 års avgift

Den 31 oktober 2022 presenterade Swedavia sitt prisbeslut avseende 2023 års avgifter³.

Swedavia beslutade att tillämpa ett tillfälligt avgiftstak för att behålla nästan alla avgifter på samma nivå som tidigare, undantaget avgifter som är direkt kostnadsrelaterade. Beslutet grundas på att luftfartsbranschen alltjämt påverkas av konsekvenser från Covid-19 pandemin.

Enligt beslutet ökade den totala avgiftsnivån på alla Swedavias flygplatser med 2,3 procent genom följande åtgärder:

- En kostnadsrelaterad ökning vad gäller passagerare med nedsatt rörlighet (persons with reduced mobility PRM), infrastruktur för marktjänster, extra öppethållande samt terminalavgifter. Men, inklusive ett pristak som försäkrar att ingen flygplats ökar mer än 6 procent på övergripande nivå.
- Riskdelningsmodeller avseende trafik och investeringar kvarstår pausade. Att riskdelningsmodellen för trafik pausas innebar att inga justeringar genomfördes i jämförelse med trafikperioden 2021 eller 2022. Vad gäller riskdelning avseende investeringar, introducerades den

² <https://www.transportstyrelsen.se/sv/luftfart/flygplatser-flygtrafiktjanst-och-lufterum/Svenska-flygplatser1/Tillsyn-av-flygplatsavgifter/>

³ <https://www.swedavia.com/about-swedavia/airport-charges/swedavias-airport-charges-to-increase-by-2.3/>

för att betala tillbaka kapitalkostnader för planerade investeringar som inte realiserades.

Inför 2023 gjordes bedömningen att investeringsnivåerna 2023 inte skulle komma att ha något relevant effekt för avgifterna.

- WACC uppdateras till 6,9 procent före skatt (att jämföra med 2022 års 7,0 procent).
- Justering av villkor för incitamentsprogrammet, Passenger increase Bonus (PIB).
- Helt elektrifierade luftfartyg undantas från startavgifter.
- Modellen för koldioxidutsläpp på Stockholm Arlanda och Göteborg Landvetter uppdateras.
- Fortsätta att erbjuda och även utöka incitamenten för användning av hållbara bränslen (SAF – sustainable aviation fuel) samt erbjuda möjlighet att konsultera ett serviceavtal (SLA -Service Level Agreement) med finansiella villkor. Båda dessa initiativ finansieras utanför ramen för flygplatsavgifter.

Swedavias avgiftsbeslut för år 2023 hänsköts inte till Transportstyrelsen för prövning. Transportstyrelsen mottog däremot en skrivelse från Transportföretagen Flyg i vilken det framgick att avgiftskonsultationsprocessen och mötena under processens gång hade varit konstruktiva, effektiva och relevanta. Material har delgivits i god tid och att de har fått svar på skriftliga frågor efter mötena. Däremot framkom synpunkter på utformning och hantering av PIB samt förslag om Transportstyrelsen i sin roll som tillsynsmyndighet för processen utanför ett formellt överklagande i sin roll som tillsynsmyndighet med syfte att förbättra avgiftsprocessen.

2.4 Överklagan av avgiftsbeslutet för år 2022

Transportstyrelsens fattade slutligt beslut den 18 mars 2022 om att Swedavias AB:s flygplatsavgifter relaterade till utsläpp av koldioxid vid Stockholm Arlanda flygplats fick träda i kraft det datum som anges i avgiftsbeslutet. Transportstyrelsens beslut överklagades till förvaltningsrätten den 1 april 2022 och förvaltningsrätten avgjorde ärendet den 7 mars 2023 och avslog överklagandet. Förvaltningsrättens dom har därefter överklagats till kammarrätten, men något prövningstillstånd har hittills inte meddelats.

2.5 Stockholm forum 2022

Stockholm Forum etablerades för att skapa förutsättningar för en bättre och tidigare dialog mellan de flygplatser som faller under lag om flygplatsavgifter och de flygbolag som använder de aktuella flygplatserna.

Under året 2022 genomfördes det sex möten, 15 februari, 3 maj, 1 juli, 16 september, 18 oktober och 12 december.

På mötena deltog Swedavia, International Air Transport Association (IATA), Transportföretagen, SAS och Transportstyrelsen. I slutet av år 2022 tillkom Ryanair.

Värdskapet för mötena cirkulerar mellan de deltagande organisationerna och en stående agendapunkt har varit att informera varandra om pågående arbete som direkt har att göra med, eller som angränsar till området flygplatsavgifter. Swedavia informerar branschen om vad som tagits upp på dessa möten i samband med avgiftskonsultationen samt tillgängliggör mötesprotokoll som skrivs efter varje möte.

